

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 167. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849788928736/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

sten barnlige sind i forening med hans vid, kløgt og fine, ridderlige tone havde en tillokkelse for alle, der stod ham nær. Dag for dag vandt disse egenskaber en sådan tiltrækning for mig, at hans omgang efterhånden forekom mig uundværlig. I det stille hus fik jeg min første egentlige litterære dannelse. Heiberg læste ofte højt om aftenen af forskellige digtere, hvis tilværelse hidtil havde været mig ubekendt. Og jeg var en opmærksom og taknemmelig tilhører, der havde en brændende tørst efter at kende alt, og da jeg til dato så godt som intet kendte, så var alt nyt og belærende for mig. Disse tidligste afrener i selskab med ham, hans moder og deres venner tænker jeg endnu på med inderlig glæde.

Det meste af dagen var jeg forøvrigt overladt til mig selv, og her lærte jeg, hvor tiltalende ensomheden kan være. Her fik jeg smag for denne stille trækken sig tilbage i sig selv, hvor vore tanker fødes, modnes og befestes. Efter at jeg her fik begreb om, hvor velgørende ensomheden kan være, blev denne mig en nødvendighed mit øvrige liv, og jeg er måske stundom gået for vidt i nydelsen af den. Af og til gjorde dog min ungdommelige natur sig gældende, og der overfaldt mig da rigtignok en utålmodig higen efter en friere tumlen, en raskere bevægelse, end dette stille hjem frembød, uden at jeg ret vidste, hvori dette skulle bestå. Men min omgangskreds, der stod så højt over mig, erstattede mig da hine savn, og jeg blev efterhånden igen mere mig selv, som jeg var i min barndom, hvor trangen til at omgås mennesker, der stod over mig, var så levende.

Fru Gyllembourg havde en plejesøn, dengang omtrent 15 år gammel, en søn af hendes fætter, grosserer Buntzen, en livlig, smuk og opvakt dreng. Denne dreng havde kastet sin særdeles godhed på mig og ytrede ofte i barnagtig alvor til fru Gyllembourg, at når han ret var flittig og ilede med at blive student, da så han intet til hinder for, at jeg kunne blive hans kone. Når hun da foreholdt ham ganske godmodigt, at jeg jo var ældre end han, og at sligt var børnestreger, da udbrød han heftig: »Hvad gør det? Hvor mange er ikke gift med en kone, som er ældre end de selv, og Hanne er jo kun 3 år ældre end jeg.« Denne barnagtige følelse hos den livlige dreng udviklede en heftig skinsyge over den opmærksomhed, som Heiberg lagde for dagen imod mig. Han forhindrede så meget som det stod i hans magt, at vi nogensinde var

ene i stuen, af frygt for at noget hemmeligt ord skulde blive veksellet imellem os. Når fru Gyllembourg ikke var hos os, da satte han sig med en barnagtig trods i en krog uden at blande sig i samtalen, men veg ikke fra sin plads. Når så Heiberg blev ked af dette hængeri og spurgte ham: »Har du slet intet at læse på til skolen i morgen?» da styrtede han heftig ud ad døren, og fru Gyllembourg, hvis kæledægge han var, fandt ham ofte grædende på hans kammer over at blive behandlet som skoledreng i min nærværelse, hvilket jo heller ikke var behageligt for en elsker at finde sig i. Ja, undertiden fandt hun ham ligge grædende på gulvet i forneligt raseri og havde da stor nøje med atter at stille ham tilfreds. Han elskede forresten Heiberg højt; de legede tit sammen, som om de havde været af samme alder; og ethvert pudsig indfald af Heiberg fremkaldte hans skingrende latter, så man kunne høre ham over hele huset. Ofte ytrede hans skinsyge sig på modsat måde, idet han sagde: »Ludvig holder vist mere af Hanne end af mig, og det kan jeg ikke tåle.«

Ved fru Gyllembourgs bolig var en lille have, som vi havde adgang til, og som hun havde ladet sætte smukt istand. Denne lille plet udgjorde min og alles glæde i denne sommer. Under et stort, skyggefuldt træ drak hun og jeg hver morgen kaffe, medens jeg morede mig med at lokke spurvene til mig ved at kaste brødkrummer til dem. Hele formiddagen sad vi to her og syede. Hun manglede aldrig stof til samtale og havde et eget talent til også at få andre til at tale. Jeg havde, hvad man kalder en heldig hånd til planlægning og såning, så jeg var ikke uden nytte for vor lille have. Hele timer kunne jeg gå her i travl virksomhed, og jeg var aldrig lykkeligere, end når jeg ene gik ved disse beskæftigelser; da var mit sind let og befriet. Om middagen kom Heiberg. Hans moder, der hang ved denne søn, hendes eneste barn, var af en meget ængstelig natur. Nærmeste tiden sig, og han ikke kom, da opstod hundrede ængstelser hos hende, om hvad der vel kunne være hændt ham af ulykker. Hun kunne da stå hele timer og stirre ud ad vinduet i en dødelig uro. Kom han endelig, da sagde hun ikke et ord, og han slog sin udeblivelse hen i skæmt og spøg. Efter bordet drak vi kaffe i haven og tilbragte mangan en herlig time der, idet Heiberg ofte læste højt for os: en nydelse i forening med kvindeligt håndarbejde, jeg sætter over alt. En eftermiddag, da